پرخه په ترخه

د شعر مجموعه

سعدالدین شپون

۱۳۶۹

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرخه په ترخه

«د شعر مجموعه»

سعدالدّين شپون

۱۳۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وفامشر:

پروفیسر عبدالرسول امین

دکتاب نوم : پرخه په ترخه
شاعر : سعدالدین شپون
خپرونکی: دآزادافغانستان دلیکوالو ټولنه (وفا)
دچاپ کال: ۱۳۶۹ ش (عقرب) ۱۹۹۰ ع (نوامبر)
دچاپ ځای:
خطاط : نورالدین هنریار
تیراژ : زر ټوکه
ګڼه : ۵۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

ډاکتر محب الله نکته ته چې مرینې

یې زه او "خالص" نیمه خوا کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره	عنوان	مخ
۱ -	سریزه	۵
۲ -	لوبه	۹
۳ -	زه د شپې له تاریکی سره...	۱۰
٤ -	د افغانانو غبر. روسانو ته	۱۳
۵ -	د هجرت لومړۍ هفته	۱٦
٦ -	د زمانې پېر	۲۰
۷ -	جنګ او ننګ	۲۲
۸ -	درقدمه هیروئ	۲٤
۹ -	د پیرې چیلنج	۲۸
۱۰ -	د هجرت شپږم کال	۳۰
۱۱ -	ماشومتوب	۳۲
۱۲ -	شیطان	۳۵
۱۳ -	د وطن له وریځو سره خواله	۳۸
۱٤ -	د روسي عسکرو د تلو ورځ	٤۳
۱۵ -	د مجاهد بې وفا یار	٤۵
۱٦ -	د کوکچې د سیند پر غاړه	٤۸
۱۷ -	ګاونډي ته	۵۱
۱۸ -	د خوشحال په لاره	۵٤
۱۹ -	د پنجرې پرانګ	۵۸
۲۰ -	سیند ته	٦۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	عنوان	مخ
۲۱	د ناهید د شهادت په کالیزه	٦۲
۲۲	د احمد شاه بابا په یاد	٦٤
۲۳	د آزادۍ تلوسه	٦٦
۲٤	خپلې ژبې ته	٦۸
۲۵	ویر	۷۰
۲٦	دېپرې دستنېدو..	۷۳
۲۷	وښیه	۷۵
۲۸	خپلواکي	۷۷
۲۹	زما محبوبا	۷۹
۳۰	د بدخشان مهاجر	۸۰
۳۱	د شپې تنهايي	۸۲
۳۲	د مجروح یاد	۸٤
۳۳	همزولې شاعرته	۸۵
۳٤	له قلم سره خواله	۸۸
۳۵	پردیتوب	۹۱
۳٦	عبدالحق همایون مجاهدته	۹۳
۳۷	جفا	۹۵
۳۸	د مور یاد	۹۷
۳۹	د مهاجر خوب	۱۰۱
٤۰	ترانه	۱۰٤
٤۱	له خپل ځان سره زاراو نیاز پای	۱۰٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

سریزه

قسمت راته په تمنده بل څه لیکلی وو، که نه ما د لیکوالی په اول سر کې د ځانه سره پخه کړې وه چې په پښتو ادب کې به د یوې داسې پانګې دار ولو تکل کوم چې په هغې کې د ژبې او ژوند تر منځ اعتدال موجود وي. مانا دا چې هر څه یو حد ولري چې د ریښتونې تجربې سره سمې وخوري.

ما وې د پښتون شاعر تل روانې اوښکې به وچې کړمه او ورته وبه وایمه چې بار دیګر خپل درد په کراره ګاله او د یتیمانو کانې مه کوه چې په اېله شي پرهنګ په ژړا وي. ما وې همزولو لیکوالو ته به ښوامې کوم چې زریاتې دې د غره د څوکو، د ګودر، د ښاپېرۍ وزمه پې مختوب نه ایده یال نه جوړوي، بلکه مخامخ او بې رنګینو عینکو دې ژوند ته سترګې وغړوي. ماوې... ماوې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

خود سردار داؤد دکودتا او وروسته بیا دکمونستانو له تاراک سره زما او د وطني مطبوعاتیانو رابطه سسته شوه او زما ارمان نیمګړی پاتې شو. یوه لسیزه پس دغه دی خپلې هاغه نیمګړې سندرې ته دوام ورکوم، ځکه دغولسوکړاو جنوکالو که زموږ د فرهنګ او کلتور کور وسوخو دېوالونه یې پاخه کړل او زما ــــ پېش بیني یې رښتیا کړه. که زموږ فرهنګیالیو شپږ وند ته نېغ کتلی شوای او کلیشه یې نه ترې جوړولی هیڅکله به یې دشعر ملــوني دشعار په لوری نه وی خوشی کړې او دکښته طبقې، لوړې طبقې، خوار، بزګر، ارتجاع او انقلاب په اصطلاحاتو به نه بسیا کېدای. د نواب صاحب مېښې به زموږ دغو یې کودتا نه جوړولی او خوار ګوجر به زموږ د ادب ځلاند اتل نه وای ګرځېدلی. له بده مرغه د مقاومت د تېرولسوکالو ادبیاتو زیاته برخه لاهم په شعار ولاړه ده. فقط د کوتو په شمار کیسې او شعرونه دی چې د افغاني مقاومت رښتونی عکاسي کوي، اوس چې د هر کلي او جبهې د شهیدانو شمېر، دغرونو او پاګونو لارې کودرې، دمجاهدینو د ډلو خپل مینځي اړیکې، دمهاجرو کمپونه، شمېر او اجتماعي اړاني تولې په احصایې، فلمونو او اسنادو کې موجودې دي، بیا هم لیکوال په تصوري او خیالي سمبولونو غږېږي او یو څو محدودې طرحې لري. د دلاورخان دواده دریمه ورځ وه، جنګ ته لاړ، شهید شو او کوندې یې په یاد ژړل. په دري او پښتو دواړو کې هدا کلیشه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنعنه روانه ده، سرې ته نا امیندی ورېږي چې په لسهاو ناولونه، ډرامې سفرنامې خارجیانو په همدغو لسو کالو کې د افغانانو د ژوند په باب لیکلی او له ځینو نه یې فلمونه ډک شوي چې په لکهاو کسان یې لولی اوګوري یې، مګر حتی یو داسې ناول، داسې ډرامه، داسې شعري مجموعه افغانانو نه دی لیکلی چې لوړه ادبي ځلا دې ولري. هماغه سیاسي شعارونه دي، هماغه خیالي محدودې طرحې دي، هماغه زوړ مطرب خانه خراب دی چې د ساز په ځای کانګې کوي.

زما د نظمونو مجموعه هم زما د نورو یاد ښتونو سره په کابل کې باد یووړه، یو څه مې چې په یاد وو، هغه مې دلته را اخستي او پاتې مې څه په پېښور کښې او نور په ډنمارک او امریکې کې ولیکل.

زما هر نظم زما په خپلې تجربې بنا دي او حتی «خوب ویم عالمه» هم زما رښتیاني خوب دی چې اوس یې هم لړ تر لړه په میاشت کې یو ځل ویم. زما هر نظم په حقیقت کې یو تصویر دی او د ومره زیات احساسات او زما خپلې انګیرنې په کې نشته. مګر زما انګیرنې د موضوع په انتخاب کې دي. هره هغه صحنه چې را ته مهمه ښکاره شوې، چې یو لوی معنوي ارزښت مې په کې نغښتی لیدلی، هماغه مې تصویر کړې ده، په دې امید چې پر ېږده چې پخپله د نظم څېره زما نړۍ لید، زما غم او ښادي او زما د نیا ترسیم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امید دی چې زلمي شاعران هم هـمدا عنعنه وروزي او همدا
سبک په پښتو ادب کې رواج شي.

سعدالدین شپون

۱۹۹۰ - اپریل

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوبه

ټوکه يې ونه ګڼې د ژوند او مرګي لوبه ده
بله لاره نه لرو يا مرګ دی يا مو سوبه ده

يا به شين خال د سره ښامار له داره وبيچ کړمه
يا مې په سرو وينو دا نړۍ ټوله خړوبه ده

ويرجينيا ۱۹۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د شپې له تیارې سره آشنا یم

زه د شپې له تاریکۍ سره آشنا یم
زه د تورې تروږمۍ سکنی ورور یم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ ترانې بولمه سور اور یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د خپل وطن شینکی اسمان لیدلی
چې د زانګو په کې جوړ وو امیلونه
اوس د برګو الوتکو له منګولو
تري توییږي په خروار خروار بمونه

ما لیدلي دي هغه دوشپېته ټانکونه
په کړچار چې یې ټول غرا وکمر ښوري
چې په کلي راشېوه شي میندې رېږدي
ما شومان زبون وهلي ورته ګوري

ما لیدلي دي الوتي جوماتونه
ما ښکل کړي د قرآن سپېڅلي پاڼې
ما ټول کړي دي د ورور پرې اندامونه
ما په میاشتو ګوزاره کړه په ممانې

زه د هغو مستو بانډو وړندې شاهد یم
اتڼونو یې چې مځکې لړزولې
اوس د تشو کنډوالو کچکول په غاړه
صورت سوی، جومات مات، ګوي شلېدلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې حیالکه غوټۍ پلو کې نغښتې
مالیدلې دي هغه دړنې بیبیانې
اوس یې ګورم دیوې خیمې په تمه
لالهاندې، سرګردانې، لیونیانې

نو،

زه د شپې له تاریکۍ سره اشنا یم
زه د تورې تروږمۍ سکنې ورور یم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ تراني بولمه سور اور یم

۱۹۸۲ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اردو ژبې شاعر هارون الرشید د شعر ژباړه

د افغانانو غږ، روسانو ته

راشه چې داغرونه دې د هر قدم اوڅار دي
تاته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ هم په هسکه غړې ستا راتګ ته ناست یو
موږ نه پوهیږو چې سرونه دې په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم همدې شېبې ته د برکتلي دي
تا په دې وطن کې د ېرې ونې بهولې دي
دلته به د ټول جهان مېړانه خپل سيال وګورې
دلته موږ هود ونه او لوظونه ازمېيلي دي

ته د ماشينو نو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا مېړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خوداسې کوم باتور هر کوره نه وينم
(چې)
کاڼي دې په لاس کې وي په ټانک باندې يرغل کوې

ته که زما سرغواړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې يوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
داچې بربړواېم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسيه که ټېرې داوکړې هم وړيا ده

دا سرغوڅېدای شي خو بنده ته ټيټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو تم کېدای نه شي
زموږ د کوليو له وړلو نه ستړې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي يوه ورځ او بندېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې ليمه مې آخري ننداره وويني
سترګې مې يوځلې ستا دوينو داره وويني
ستا دغيرت، مساپرې سلګۍ چې واورمه
ستا دناموس، نامرادۍ کوکاره وويني

دا ښکلى وطن د دښمنانو هسې پېښ ني
نورو مې سر پېښ ني، ګولۍ مې ټټر پېښ ني
دې ښکلو درو کې مې پردي ته ژوندحرام دى
بوټي مې سپر پېښ ني او کاڼي سنګر پېښ ني

نو،

راشه په تلوار چې دخلاصون لارې ټرلې دي
دې تربې وطن تل دپردو وينې څښلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسمه یو زه پنځه بچیان

یو شلېدلی کټکی په کوټه کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دیوال نږی او به کوز را بهیږي
اوري شړکنده دبام په سر باران

د ښادرلاندې مې لوړغیږ کې ویده ده
چې ساړه شي نسلوي راپورې ځان

خدای خبردی دهغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې درې ورې کړله ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنګ حرام کړم
خیرکه اوس په میږتون باندې څملم

اوس مې وینې چې په خاورو ګډل کیږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

ما د مار سره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په بچو مې يو ښامار ده پر زور ور دى
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب كمـــا له »

زېړې دارې يې دوزخ ته دروازې دي
له سرو ستو کو يې بهېږي لعنتـــونه

له دنيا چاپېره كوارې وارې پروت دى
اچوي په بنيادم باندې ـــ روبـونه

دا ښامار له آمو پورې غـــارې اوسي
نه پاړو پرې اثر كا ندى نه دمـــونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايـــي
په ببوزې يې لګې وهي اورونه

په هر ځاى كې چې دده خېره ښكاره شي
پرې بهېږي دسرو وينو لوى رودونه

نه دخداى په مخکه څوک ترې بچ كيداى شي
نه مرغه ترې الوتى شي پاس هــوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په د لویو غرو کوربته کیسه واوره
د بې کوره مساپرو شنو توتیانو

د کابل خوږه میوه مې پېرزو نه ده
په ناولو نابللو شورویانو

د سالنګ سرې اوبه مې نه لوروېږي
د ماسکو په کرغېړنو تېپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کېږي
زه راغلی یم جرګې ته د مارغانو

ټول راځئ چې په وروکانو یې ولو(۱)
دا ښامار نه ایساریږي په شوکاټو

د بې وزلو تکیه خدای ته
چې یې جنګ دی له مردارو کجیرانو

یا به دا خونې ښاماره په کاڼو پټ کړو   یا به ورانه کړو د درستې نړۍ حاله

۱۹۸۰/۱/۱ پېښور

---

(۱) ترمیهم بحجارة من سجیل - مبارک آیت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزړه‌ني پير

يو وخت د سولې وي   بل وخت د جنګ شي
يو وخت د مستۍ خندا   بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې وار د پتنګ شي

چې د رنه دروې اشنا د شپېلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي د رباب ترنګ شي

چې زړه ځورېږي سترګې شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي سترګې پیالې د بنګ شي

یوې زخمې مرغۍ ته
کله زړه وځورېږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سوربورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو زلمیانو
نن مو د رشل ته دښمن راغلی
زموږ د خوینډو پاکې لمن ته
د شهوت لاس وړې د غـه ناولی

یو پلو سوله ده ، غـلامي ده
بل پلو جنګ دی ، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آیت د جنګ دی

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هیروئ!

دانظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:

" له دغه نظم نه داسې انګیرل کیږي چې ګوندې شوروي اتحاد به د نورو هیوادو د خاورې لاندې کولو ته اینبسي وي. حال دا چې د امریکا پر خلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه لویشت خاوره هم نه ده اشغال کړې "

درقد د پنځ (آمو) په سیند کې پروت یو ټاپو دی او دا آزاد شعر هماغلته د سنګلو د ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خوزما داخبره مه هیروئ
چې هلته لرې د سیندونو غېږ کې
یو تور ځنګل دی داغزنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د « پنج، او بوکې لاهو شوی ځنګل
ما یې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سرې نسا مارزه پېژنم

لامار دیګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بیره رمې کورته بیایي
هرڅوک له کښو ځنګلو لار چپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپاري

د تورې شپې کېږدۍ چې وغورېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخېژي
زمري راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډيو آوازونه راځي
خو سپي له وېرې ځواب نه ورکوي
توره تياره کې د هر بوټي له شا
د ځناور سترګې رڼې ځليږي

له هرې ونې نه شيبه په شيبه
د کونګ وېرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خوږې سيندونه
لکه بارشوي اوښان وېرېږي

ما هندوکش په سر منزلونه کړي
شپې مې په ښڅوکې خوبونه کړي
خو د درقد فضا څه بل شانې ده
زه يې په ځان باندې شګمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړې يمه
يو له نظره غورځېدلی تا پو
د حوادثو په منګولو کې ګير
له وطنوالو نه په څنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شين وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته ليرې د سيند ونو غيږ کې
يو تور ځنګل دی د اغزنو ونو
هغه ځنګل د افغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول موقسم
چې يې اوبه درنه رالاندې نه کړي

١٩٦٣
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پیرۍ چلنج

بیا وشول په موږ باندې غږونه د پیرۍ
بیا زلمو را واخیستل ټوپک او ګرد ونې

بیا نجونې د لوړو غرونو څوکې څارې
بیا کوز راورېږي په لمن لمن بزلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ښامار راغلی له بدرۍ نه چارچاپېر دی
بیا ورته په غشي ملوک خان راکاږي ژۍ

بیا دښمن راغلی په دې مسته مسته خاوره
بیا په شازلمو شولې حلالې د مورپې

اوري له آسمانه د لعنت د غضب او ر
ځکه راخوټېږي لکه سوزنده تبې

نن به د تش لاسو او د ټانک مقابله وي
ګورو به چې دا خاوره زمونږ ده که پردۍ

۱۹۸۱
پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت شپږم کال

ستړکو ته د خیال چې د وطن ښکلې څېره راشي
وترېمه سل ځلې که او ښکې په ستنه راشي

دا ماشوم زړګی که سل د شکو مانۍ جوړې کړي
ټولې ورژېږي چې د غم یوه چپه راشــــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ کاله په خوب کې او په ویښه په وطن کې یم
ورځ بیا گذران وشي، بیچاره شمه چې شپه راشي

شپه توره بلا ده، شپه خپسه توره دوږه ده
غم راشي، کړاو راشي، سودا راشي، غوسه راشي

شپه د بې دردیو، نامرادیو، اسویلو موږ ده
کټ راته تنور شي له برستنې سره لمبه راشي

۱۹۸۵
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم توب

زه هم یو وختې ماشوم وم　　ببر سر کنداس غاښونه
سره غومبورې چاودې تلې　　مات نوکان خیرن لاسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باغو به ګرځېدمه
هره څانګه زما نهال و
چې آلو به سره بخن شول
په هر باغ کې زما مال و

ما په توري تروږمۍ کې
تور انځر شو پېژندلی
ما په پټو سترګو ځان خپل
له ویالو شو تېرولی

یو وړوکی کټ مې ځای و
یوه پینه یې وه د خښتو
لنګه نه، بازو یې کوږ و
نه پرې ځای و د بالښتو

شپې به پرېوتم په ځای کې
تول وجود اغزو څېرلی
مخ په څانګه شوک شوکاري
سر به تېږه لګېدلی

پرېوتل ویده کېدل وو
نه به ځان نه به جهان و
نه به د درد د ستوماني و
نه به ځمکه نه آسمان و

اوس سپېڅلی مېزته ناست یم
ښه رڼا ښایسته خونه
خوا کې نرم پاک بستر دی
پرې یې د پرو بالښتونه

اوس چې دغه کرښې لیکم
نیمه شپه ده لا تېرېږي
ګاونډي یې نوله ویده دي
زما سترګې نه پټېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای شلیدلی کټګکیه   نور به څه په کې ځایږي
ګاونډي ټول ویده دي   او زما سترګي نه پټیږي

ای شلیدلی کټګکیه
ای شلیدلی کټګکیه

۱۹۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیطان

ثوک دی چې مې هره شپه څارې
ثوک دی دغه ثوک دی چې مې هره شپه څارې

پرېږده نور مې پرېږده ، ما غریب مه ځوروه
سیوری خو مې نه یې ، زه په دغه بڼه نه یم
مه راپسې ګرځه نوره خپله لیار کوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه ستړي ستومانه دکتنکي دپاسه پرېوځم
خوب مې په شېبوشېبو له ځانه هېروي
سبه چې خوب وېده شم ستا وېرژلي څېره وينم
بس دغه ليدن دی په ما شپه سباکوي

چا ته ويلی نه شم چې يوسيوری راپسې دی
ته مې هم تږوکې هم مې ګناه ته لمسوي
دا ما شوم زړګی مې له ګوګل نه راووباسي
تش جام ورته ښيې او يو رنګ يې کړنګوي

زه هره مسره لکه ابدار توره کاږم
ته پرې دمظلومو سينه ګی څيرې کوې
زه ورته بنا يسته پښتنې ګنډو په مرۍ کې کړم
ته يې دلذت له پاره ببر ته ور شلوې

شپه چې سبه پخه شي، تاريکي شي، چوپيايي شي
هار د آرزوګانو په قلم با ندې پېيم
زړه وايي شپنه هغه غمونه دي او س نه شته
ليرې چېرته غږ شي چې شپونکيه پام کړه يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هم کله وایم چې وړوکی وای ژړنکی وای
لاس په ږیره راکاږم اوس وریږن دوم
جګ شم دیواله ته په هینداره کې ځان ګورم
ځان نه وینم تا وینم هینداره ما توم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوطن له وریځو سره خواله

یه وریځو وریځو دوطن وریځـــو
لږ څه ستنې شئ زه هم درځـــېژم
ماته ځای راکړئ په پسته غـېږ کې
یوسو رخا نول یم سبا شپه ربـېژم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه وریځو وریځو لړ په کرار ځي
زه درته ګورم زړه مي ویلیږي
کوز هدیره ده زه په کي ناست یم
د سروبړوو ساندي غږیږي

یه وریځې وریځې دلته دوزخ دی
راکوزه نه شې تا به ایرې کړي
ژوندي وګړي چې سر راجګ کړي
دویم قدم یې په هدیرې کړي

یه وریځې وریځې دوطن وریځې
د تاله مستې برېښنا نه ځار شم
یوه لمبه به راپورې نه کړې؟
چې یا ایره شم یا سورانګار شم

یه وریځې وریځې دا خلک ګوره
دا په نس وږي دا په زړه سوي
دا د رېبلو دا د ویشتلو
نګېروي خواورې که نورڅه نه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دراوچت کړه له دغې ځکې
د لوړو غرونو څوکو د پاسه
زه یو خاېټول یم په ملامات شوی
دیو بې باکه مالیار له لاسه

تاوروليږ د ژوند اوبه وې
موږ داونکو سیلاو ترې جوړ کړ
تا زرغونه کړل د ښتې لا ښونه
یو څو خونکارو ارمان پرې موږ کړ

زه به هم کله وزر پیدا کړم
ماتې به زه هم دا هسکړی کړم
بیا به نو تا ته پورته درخیژم
تا به دریاب کړم ځان به بېړۍ کړم

بیا به نو دواړه سره روان یو
د دې نیمګړې دنیا د پاسه
سره به وکړو سره به وایو
چې څه زموږ نه کیږي له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ به په ګلو پرخې خوړې کړو
خو په اغزیو به ژوند حرام وي
ګلان به پای اغزي به ریږي
د دوی برچې به د دوی په ځان وي

موږ به د دښتې خاتول بیا سور کړو
خو په زړګي کې به تور داغ نه وي
موږ به باغونه بیا زرغونه کړو
خو په باغو کې به تور کاغ نه وي

بیا راکوزیږم د مځکې سر ته
داخپل تماتوبی ډیر راته ګران دی
څوک چې له مځکې نه تېښته وکړي
هغه وګړی ډیر سرګردان دی

مځکه د مینې پاکه زانګو ده
ژوندون په مځکه یولوی نعمت دی
مځکه کې ژوند دی ، مځکه کې خلک
ژوندون تر هر بل نعمت اوچت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان شهکار دی خو چې ژوندي وي
په اسمانو کې انسانان نه شته
انسانان خپلو ځمکو کې پایي
د وطن خوند ته هیڅ پایان نه شته

١٩٧٥
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسي عسکرو د تلو ورځ

ای د نړۍ خلکو نن تاریخ بیا لیکل کېږي
دوه سترګې څلور کړئ، دا ورځ بیا نه لیدل کېږي
دې شاهکار ته حیر شئ دا په هرساعتکې نشته
څو قرنونه تېر شي څو دا نور بیا وځلېږي
نن د آزادۍ مشال یاغي یاغي شغلې کړي
نن په خرڅادرې افغان ټول جهان نازېږي
نن میرویس وباسي د لېنن ځنې کوکارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر زور ته قالب شته هر فرعون ته يو موسی

حق د زور قالب دی د جادو ایمان دوا

څنګه چې لوی درمن ته ورو کې سپرغی بس ده

هسې سره بنا مار ته خره کی افغان پیدا

مه ستا یه دستر و قدرتونو توره ماته

نه سوځي د حق سترګې له تا لندې برېښنا

حق په دنګو غرونو خپلو لې خپلي لاري

ته په مونږ نالوستو، شرې پوشو غولېدلی وې

ته زمونږ خوارې او ساده ګی دېر تېر ایستلی وې

تا زمونږ په لاس کې یوم لیده، تورې دې نه لیده

سپور وې د غرور په تا نک کې نو له عقله پلې وې

ستا د ایمان دار او خپلو اکو سر نه و

ته په سوله ییز و مظلوما نو بنه غښتلی وې

چا نه وې څېرلي ستا ظالم ژامې خونکاري

ویرجینیا

۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمجاهد بې وفا يار

ستا د سترګو شو بلې راغلي
دزړه ګلي ورانــــــوي
کږې وروځې نرۍ مــــلا دې
پښتـــانه روســـــانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که هرڅو درنه پناه شم
دخپل زړه سترو اخفا کړم
ستا ظالمې غبرګې راشي
سمه غر روښانوي

یو ورک نومی کلیوال وم
یو تش لاسی مجاهد وم
اوس مې نوم په درست جهان کې
عاشقان کړي دانوي

زما دزړه په توره بوره
ستا برګې کړې ګوزارونه
که همت راته ستمګر شي
د زړه کار اسانوي

په رګ رګ کې مې کړلي
تاظالمې پټ ماینونه
ربه داسې ستر کې راکړې
چې پټ ماین عیانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دحسن باچايي مې
ټول وجود کنډو کپړ کړ
زړه مې هسې سلطان غواړي
چې يې بيا ودا نوي

ويرجينيا
۱۹۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچي د سینده په غاره

نسیم د سیند په غاړه جوړې کړې نازکې چپې
لکه اشنا چې کله واغوندې نیل رنګه جامې
بیا یې له ملا نه ترلمنې پورې کوټ کوټ کړې
ترزنګانه یې راخوره کړې بیا یې ونغاړې
زه ورته جګ په ګاره ناست یم او موجونه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه !
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زګونه خوله کې زړه کې شور هره ذره انقلاب
په رنګ رنګ په خوند خوږې په روح زما هیندارې
نه په سرپل، نه په ښبنو بند نه یو لو ښت نیمګړی
زه په دې ښخاسته اوتوپوکې داستانونه ګورم
او تا ته وایم داسرو دامیدونو رب
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت را کړی

یوه آرزووه چې به تل راسره مله ګرځیدې وه
تته، مجهوله چې احساس به شوه، بیان به نه شو
او س چې کوڅه هغه زما دزړه پردې راسپړي
کله ښنیزې کله تول ځان په سنګړو وهي
زه یې داوسنکو د پردې شا ته اکتونه ګورم
او تا ته وایم داسرو دامیدونو رب
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت راکړی

د بتوسیل وربانديې تیت تیت پروازونه کوي
لکه چې جت ځان برابرکړي د ناستي له پاره
خوټکني شي بیرته جګې شي شینکي آسمان ته
داسې شرنګیږي لکه ناوې چې پاولې شرنګوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه يې د لمر لاندې رنګين رنګين وزرونه ګورم
او تا ته وايم د اسرې د اميدونو ربه
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

چرته د زړه له کومې يو ګوټ نه مې لمسون راځي
چې: هه، شپونکيه! له دې کارې ځان لاهو ساتنه
بيا چې لاهوشې لا مبومه وهه کرار پر بهو ځه
يوه قطره شه غاړه ورکړه له همزولو سره
زه وايم زړه ته صبر وکړه زه خوبونه ګورم
او تا ته وايم د اسرې د اميدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

د بدخشان د سرو لعلونو د روګه هر ځای خپره
خو چا قلم قدرې کوکچې باندې ونه چلاوه
د کوکچې يو ښاخکی اوبه به په لالو ورنه کړم
لالونه کاڼي دې پراته، کوکچه په مخ بهيږي
زه يې د هر ښاخکي په منځ کې جهانونه ګورم
او تا ته وايم د اسرې د اميدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

۱۳۵۲ فيض آباد - بدخشان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګاونډي ته

مه وهه دا خواره ښځه مه وهه
بې له تا نه بله اسره نه لري
تا ته بې له نورو نه پناه دروړه
بې د تا له غیږې وایه څه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

داله او ښکو ده کې سترګې وچې کړه
بس دی چې پلرو دې ژړولې دی
نور نو دا ویرجنه صحنه و نغاړه
د هر عمر تاریخ او خدائ وهلې دی

خلک په کړاو کړاو سپوږمۍ ته ځي
ته د کور سپوږمۍ په تندر و نیسې
نور یې لاس تر غاړې مخ په هسکه وړي
ته یې د کوڅې وله سر و نیسې

ښځه چې په کور کې ژړنې و یشم
دالو یه دنیا را باندې تنګه شي
دا د قضا عصر او دا زوړ فکر
کاشکې چې په ټولو باندې رنګه شي

چاویل چې حق د نورو رو دی
دا به د پښتون له خولې وتلي وي
دوی کې چې کمزوري وي نو دې مري
چا سره چې زور وي نو ښاغلي وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د ځنګلي بنیادمانــــو دود
مونږ ه پښـــتنو پوره ساتــلی دی
دغه به نو نوم د پښــتونوالي وي
څکه موشهرت هره خوا تللی دی

دا شکلي موجود چې تا ته کور کوي
دا ستا اندیوال دی، ستا مرې نه دی
تل به خولګکی په ژړا ورانه وي
دا موجود خو ستا دلوبو شی نه دی

څکه چې پوالو نو کې دی بنده کړه
بیا دې سپین کفن ور باندې خپور کړ
ژوندی دې هدیرې ته کړه
بیا دې نوم د دې هدیرې کور کړ

ته که په ایوب باندې میوند کښې
پام کړه چې ملاله په سنګر کې وي
نور نو ر سنګرونه به لا و کښې
دا د ستوري نقش که دې سپر کې وي

ګذرګاه - کابل ۱۹۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحال په لار

ورو ښو ژوند به په دنيا نه وي مدام
ټول به درومون ګهيځ سبا ماښام

مرګی حق دی رغيدن مو ورنه نه شته
يا په تخت، يا په تخته او يا په بام

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا برېښتن لاندې پراته زني ترېلي
یا شهید په کربلا کې قتلِ عام

د چا نوم په خاینانو کې یادېږي
د ملتونو، د ښېراشي د دشنام

د چا قبر په رنګینو جنډو جګ وي
په زیارت پسې یې ګلي تړي لام

مرګ حق دی، دریغه دا چې هسې مړ وای
چې وطن ټول نازېدای د ده په نام

چې د قام د پاره خپل تن تر غلبېل کړي
د شپانه ورته سر ټیټ په احترام

د سهار نسیمه لوړو غرو ته خېژه
د وطن په ننګیالو مې کړه سلام

وایه ستاسو له مېړانې نه لوګي شم
چې په وینو مو خوندي کړ ننګ د قام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګ غیرت نن په افغان باندې تمام دی
ما ته مه ستایه میړانه د ویتنـــــام

موږ په روس باندې نن هسې ناتارجوړکړه
چې ماسکو کې مو په دوی کړ خوب حــرام

د سهار نسیمه خښــنده الـــوزه
ښکلوه د شهیـدانو نسکور جـام

د غازیانو بیرسرو ږیرې ښکل کړه
ورتسلیم کړه دیوخوار شپونکی پیغـام

دا چې نن ټوله دنیا په تاسو نـــازکا
په هرځای تاسو یادیږئ صبح وشام

د وطن واره زینه په تاسو ویـــــارې
ټول افغان له کنده هاره تر باګـــرام

نن زموږ غرونه رغونه شارې نه دي
د شهید په وینو ټوله دي ګلفـام

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا چې موږ سره دغوي دي وهلي
عاقبت به هم رسواشي هـم سرسام

خاوره نه ده دا سره زردي چې تېرنه وځي
دا وطن دی دخالق دپېرلوی انعـام

په دې غرونو چې ورځي لاس په نامه شي
په دې شاړوږې اودسه مه اخلئ گام

دا پښتې یېلې ختمتاپوش پتول اتلان دي
په شلېدلی خت یې مه غولېږئ پام !

که یې نر دی که یې ښځه بچـا هـد دی
ټول پاخه دي ، دلته هېڅ مه غواړه خام

زور خوشحال دي اوس زموږ ننداره کا
چې دروس سر به کړو چټ مال یې لیلام

« څوو اخلي له غلیمـه انتقــام
مرد نه خوب کا ، نه خواړه کا ، نه آرام »
۱۹۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پنجرې پرانګ

برګې سترګې برګې لیکې په پنجره کې یم راګیر
د پنجرې میلې ولاړې، برګې برګې ګرچاپېر

یو وړوکې چاپېریال کې، د پرکار په شانې چورلم
لیونې خوبونه وینم، نه یې خیال شته نه تعبیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېګاه شپه مې ځان په خوب کې په يولوی ځنګله کې وليد
چې راوېښ شومه پنجره وه ، د سيل بينو وبهير

هر بازو مې د زوركان دی، هره پله مې انرژي ده
په وړه پنجره كې ګير يم ، څه خطا كوم مې تقصير

۱۹۷۸
كابل ـ څرخي پله زندان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیندته

که لاس درووړمه چې څه ناز درکړم
ته مې د لاس له سره بهیږې

که خوله درووړمه چې ځان خړوب کړم
ته مې د شونډو له خوا ښوییږې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا اردو ژبې شاعر هارون الرشید د شعر پاره

د افغانانو غږ روسانو ته

راشه چې دا غرونه دي د هر قدم او خار دي
تا ته د وطن دا سمان ستوري انتظار دي
موږ به هم په هسکه غړې ستا راتګ ته ناست یو
موږ به ښه پوهیږو چې سرونه دي په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم همدې شیبې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وینې بهولې دي
دلته به د ټول جهان میړانه خپل سیال وګوري
دلته موږ هوډونه او لوظونه ازمېیلي دي

ته د ماشینونو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا مېړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خو داسې کوم باتور هم کوره نه وینم
(چې)
کاڼي دې په لاس کې وي په ټانک باندې یرغل کوي

ته که زما سر غواړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې پوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
دا چې بربېر وایم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسیه که تېرې داوکړي هم وړیا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته ټیټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو تم کېدای نه شي
زموږ د ګولیو له ږلې نه سترګې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي یوه ورځ هم اوږدېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې يوه کمره ده
په کې اوسمه يو زه پنځه بچيان

يو شليدلی کټکی په کوټ کې پروت دی
زه پرې ناست يمه په لاس کې مې ديوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دېوال نړۍ اوبه کوز رابهېږي
اوري شړکنده دبام په سـربـاران

دښادرلاندې مې لورغېږ کې ویده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبر دی دهغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې دړې وړې کړله ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم دناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په مېږتون باندې څملم

اوس مې وینې چې په خاوروکې مل کېږم
داسې هم وه چې په سروبه دې تللم

ما د مارسره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په بچو مې يو ښامار ده پر زوروردی
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب کماله »

زېږې دا ړې يې دوزخ ته دروازې دي
له سروستر ګو يې بهېږي لعنتونه

له دنيا چاپېره کوا ړې وا ړې پروت دی
اچوي په بنيادم باندې روبونه

دا ښامار له آمو پورې غاړې اوسي
نه پاړوپړې اثر کاندی نه دمونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايي
په ببوزې يې لګې وهي اورونه

په هرځای کې چې دده خېره ښکاره شي
پرې بهېږي دسرو وينو لوی رودونه

نه دخدای په مخکه څوک ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په د لویو غرو کور بته کیسه داوړو
د بې کوره مسافرو شنو توتیانو

د کابل خوږه میوه مې پېرزو نه ده
په ناولو نابللو شوروي یانو

د سالنګ سرې او به مې نه لوړېږي
د ماسکو په کرغېړنو تپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کېږي
زه راغلی یم جرګې ته د مارغانو

ټول راځئ چې په وروکانو یې ولو (۱)
دا ښامار نه ایسارېږي په شوکانو

د بې وزلو تو تکیو تکیه خدای ته
چې یې جنګ دی له مردارو کجیرانو

یابه داخوني ښامار په کانو پټ کړو یابه ورانه کړو د درستې نړۍ حاله

پېښور ۱۹۸۰/۱/۱

---

(۱) ترمیهم بحجارة من سجیل - مبارک آیت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پير

يو وخت د سولې وي　　　بل وخت د جنګ شي
يو وخت د مستۍ خندا　　　بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې وار د پتنګ شي

چې د رنه درومي اشنا د شپېلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي د رباب ترنګ شي

چې زړه ځوریږي سترګې شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي سترګې پیالې د بنګ شي

یوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وځوریږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سوربورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو زلمیانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ د خوږیدو پاکي لمن ته
د شهوت لاس وړي دغه ناولی

یو پلو سوله ده ، غلامي ده
بل پلو جنګ دی ، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آیت د جنګ دی

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هېروئ!

دانظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:

"له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته اېښې وي. حال دا چې د امریکا پرخلاف، شوروي اتحاد تراوسه د چا یوه لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې"

درقد د پنج (آمو) په سیند کې پروت یو ټاپو دی او دا آزاد شعر هماغلته د سنځلو د ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خوزما داخبره مه هیروئ
چي هلته لري د سیندونوغین کي
یو تورځنګل دی داغزنوونو
هغه ځنګل دافغانانومال دی
چي یي اوبه درنه رالاندي نه کړي

د ،، پنج ،اوبوکي لاهوشوی ځنګل
ما یي خونکاري ژامي ولیدلي
چي پرانستلي دي درقد له پاره
دا پنځه سری نساماروه پیژنم

لامازدیګر وي چي په خلکو شپه شي
شپانه په بیره رمي کورته بیا یي
هرڅوک له کمو ځنګلولارچپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپاري

د توري شپي کېږدی چي وغوړیږي
توري بلاوي په درقد خوري شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخیژي
زمري راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډيو آوازونه راځي
خوسيږي له ويرې ځواب نه ورکوي
توره تياره کې د هر بوټي له شا
دځنا ورسترګې رڼې ځليږي

له هرې ونې نه شيبه په شيبه
دکونګ ويرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خونړۍ سيندونه
لکه بارشوي اوښان ويرېږي

ما هندوکش په سر منزلونه کړيدي
شپې مې په ښخشوکې خوبونه کړيدي
خو د درقد فضا ځه بل شانې ده
زه يې په ځان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړې يمه
يو له نظره غورځېدلی تپو
دحوادثو په منګولو کې ګير
له وطنوالو نه په څنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شین وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته لیږئ د سیندونو غیږ کې
یو تور ځنګل دی د اغزنو ونو
هغه ځنګل د افغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول مو قسم
چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړي

١٩٦٣
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېرې چلنج

بیا وشول په موږ باندې غږونه د پېرې
بیا زلمو را وا خیستل ټوپک او ګرد نې

بیا نجونې د لوړو غرونو څوکې څارې
بیا کوز را وریږي په لمن لمن بڼ لې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي

اسمان په ستورو ښکلی ښکارېږي
شینکی اسمان وي او رانه ستوري
شولې چې توري شي ګلالۍ شي
چې يې ګڼ وږی شمال ته ښوري
معشوقه هله د زړه کترې خوري
چې ته شرمېږې، دا درته ګوري

هسې بېدرېغه وبله خونـد کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن په هرچا باندې کشمیر دی
خو زمونږ خلکو ورپسې زړه ځي
بورې شوې میندې، کونډې شوې ښځې
خو ځوانان جنګ ته لا په ډاله ځي
که په پښو شل وي، ځي په خاپوړو
که لارې نه وي، په غره راغه ځي

هسې بېدرېغه وبله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

هغه واده دې په ویر بدل شي
چې په کې غرېنده نڅا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ میلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي
هغه باغچه دې تالا ترغې شي
چې په کې شور زوږ د بورا نه وي

هسې بېدرېغه وبله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

۱۹۸۲

دنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما محبوبا

نیمه شپه کې راغله برنډې سترګې سره لاسونه
غوړې توري ځنې لکه سوي درمندونه

تمیک یې په تیارې کې پړکېده لکه برېښنا
شرنګ یې د پاولو لکه کړچنده ټانکونه

مستې روې سترګې یې د روس په شان خونکارې
ورو ځې یې چړې وې راکښې په یاغي زړونه

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بدخشان مهاجر

کوکچه بهیږي غاړې تر غــــاړې
دکوچ اوښانو، کږې کږې غاړې
له ایلبندونو، کوز راشیوه شــول
هې کډې لاړې ، هې کډې لاړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچانی ولېښن خوزړه یې پرېښــــود
د زړګی غوټه یې خــلاصه نه شــوه
ځان ته یې ډېرې تسلی ورکــړې
خو یې یوه خوا ترلاسه نه شــوه

دا د سکروټو دلـــه اوروونه
د چټو پېغلو سپین مـړوندونه
په ښو ځوانانو دې خدای پیرزوکړي
موږ خو یې ورک کړو له وطــنونه

۱۹۷۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپې تنهایي

بچیان ویده ښه دی　　برقونه مړه ښه دي
له خپل زړګی سره مي　　دزړه خواله ښه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند یادونه دی — چې په تېرو شپو راځي
ورځ لا یو څه سوځکي وي — غم مې په شپو راځي

د تورو زلفو داستان — رانه د تور ښامار شي
د خيالي سترګو بيان — رانه د سره انګار شي

قلم یاغي شي رانه
زما خبر نه لیکي
هر څو پرې بیره کوم
خو دی یې ژر نه لیکي

۱۹۸۸ ع
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجروح یاد

اوښکي د بڼو څوکو ته راغلي لږ بانه غواړي
رژنده ګلاب ته وږمه هم د سیلۍ خور شي
ما په ماشومتوب کي هم له شګو سره لوبي کړي
نن کورونه جوړ کړي خو سبا ته بیا نسکور شي

ویرجینیا ۱۹۸۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

همزولي شاعر ته

ته د دنيا د کاروانونو جرس   د تمدن د قافلې زنځير
ستا له تېز بينو سترګو ځان ساتي   د هندوکش د آسمانونو کجير
ستا د وزر لاندې خوندي د بشر   لکه تکيه وي مريدان چې په پير
هو ته شاعر يې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې یې د چا د لاس رانجه خوړلې   دهغه غږ د تا له ستوني راځي
چې په کړاو په بې کسۍ کې ومري   داستا قلم یې ځنازې پسې ځي
چې یې برچه په سینه ننوځي   ستا له قلمه ورته آخ وځي

هو ته شاعري قلم سم چلوه

ته سېلاب نو ته ویالې جوړوې   ته غورځنګونو ته سامان ورکوې
یوه دنیا درته ذره ښکاري   په یوې اوښکې پسې ځان ورکوې
چې یې اظهار له چا نه وي پوره   هغه احساس ته ته بیان ورکوې

هو ته شاعري قلم سم چلوه

ستا له قلم نه دنیا کې جوړه   چا ته ښامار چا ته دلاس امسا
چا ته دیوه چا ته په زړه کې چاړه   چا ته خوږه کیسه د تللي اشنا
د چا د ټک زړه د تنها کو دارو   په چا دوزخ نه را الوېدلې بلا

هو ته شاعري قلم سم چلوه

په توره شپه کې د سبا زېرې   شوګیره خلک یې له تا غواړي
ټوله دنیا چې ورته سور اور شي   د زماني یتیم په تا ژاړي
چې ځناور په نړیوال ورا شي   ای قلم واله اول تا داړي

هو ته شاعري قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند د ذوق پاکه هینداره ته یې   ته چې خندا کوې دنیا خاندي
ته نو چې خاندې ریښتیني خانده   که نه تاریخ به بیا په تا خاندي
د تا د هرې اوښکه کې په اثر   یو زر ګلونه به سبا خاندي

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

د ننګې ماڼۍ چې تا خوشحاله نه کړي   په رژولو یې قلم چلوه
چې لا تر اوسه ایسار شوې نه وي   ته په مستۍ ورباندې دم چلوه
چې بشري لوېې په مځکه وهي   هسې بامونو باندې بم چلوه

۱۹۵۸
خان آباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قلم سره خواله

له قلم سره مې بيا كوټې خوږې شوې
په كونګې خوله مې بيا جوړې ترانې شوې

په مړژواندي تن كې بيا سا راغبرګې
بيا راياد ډې لس كلنې خاطرې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې خلاصه کړله ژوند ته نوې لاره
بیا مې څانګو د ارمان کې پاڼې شنې شوې

وچو مړاندو د زړګي کې وینه راغله
دا زړې وچې ویالې ورو ورو لمدې شوې

عقل ویلې چې قصه دې لاړه راغله
د ماجرې چېرته بنې شوې هلته شپې شوې

سره هاتې چې په شنه بڼ یو ځل پښې ایښې
د هغه ګلبڼ ریښې ترې تسمې شوې

عقل داویلې خو زړه په بله سر و
د دې دوو تر مینځ مې خوږینې حوصلې شوې

عقل ښې ایستې خو زړه لکه د غر و
زړه مستې کړې چې په عقل زلزلې شوې

که د روس هاتې هر لورې ته یرغل ووړ
سمه غر که د کړو منارې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو چې ګورې خړه کې افغان لاشته دی
د زړګي وینې ی سرې نه شوې لا سرې شوې

که وطن مو شولو ړنګ له بورو ورارو
په غلیم مو هم د زړه سخې پښې شوې

که یو نیم ملیون زموږ نه په کې لاړل
د دښمن په خوله کې هم خاورې ایرې شوې

چې په شوبلو په تمانکونو سپاره راغلل
په سټنه یې اوس روانې قافلې شوې

سترګې سرې، مرکونډ ی ماتې، جنګ بایللی
نوم برباد، هدف تباه، خاورې په خولې شوې

واشنګټن
۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پردیتوب

اشنا دځنګو غرونو کجیر غواړي
زما وزر په دنګو ماڼو سوزي
زه هسې مکروریان کې ورته میشت یم
په دې انګړ کې بل مرغه الوزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دا د ګودر غاړې ته روانه

نه زه هسکه شمله بوړی په غاړه

نه زه لکه باښه شنها مې خېژي

نه دا جګه الوزي لکه خراړه

موږ دواړه په دې ستېج کې نا بلد یو

موږ هیڅ یو ځپیل نقش نه پوهېږو

لیکوال راته پردی ډرام لیکلی

او موږ لکه کالبوت لروبرکېږو

موږ دواړه ځپیل نقش نه پوهېږو

د دووکسو اتڼ دی په میره کې

د مړو هډوکي یو په بل لګېږي

بروي راته خاندي هدیره کې

۱۹۷۶

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالحق "همايون" مجاهد ته

سره د ولې دې پرېښوه چې وطن در باندې ياغي کړ
جار دې تر بېرې بڼ يرې سل ځله شپونکي شي

ناوې د وطن دې په تا فخر کړي لالیه
مورې بوره مه کړې ښوکۍ چې تا غوندې زمري شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله جبارخیل دي اوس پګړۍ جګې شملې وړي
دوی کې همایون چې لکه ستوری ځلیدی شي

نن په توره بوړه په روسانو کړې مور بوره
بله ورځ پغمان کې د پرچم میلمه مړکی شي

ټول وجود پرهار دی په ګولیو لګیدلی
یو ځای یې روغ نه دي چې داځنګه په لار تللی شي؟

څومره چې د توپو او بمونو محشر جوړ وي
هومره همایون ورته بیباکه توریالی شي

مه مرې مجاهده د دې ځکو غرو ګور بته
ستا له سرو منګولو د ښمن کله خلاصیدی شي

ستا په برکت خلقي پرچم یو له بل وژني
روس ستا له هیبته سر و هې روغ لیونی شي

توره او میړانه او ښکلا په تا ده ختمه
دا زما قلم دې هم د تا د مخ لوګی شي

پیښور ۱۹۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهید میوندوال په مړینه

جفا

پرېږده چې راوړ ژېړي دا جنګ غر
دا د ګنهګارو ګلې لاندې کړي
دا دځان وژونکو او دغلو ډله
سل خرواره کاڼي چې وربا ندې کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته ویـــل چې ګناه مه کوئ
دوی په بې دردۍ له کلي وشـــاړه
چا یې د پګړۍ زندۍ په غاړه کړه
چا سپي ور شکارل چې تول یې وداړه

وینې یې په شنګلو مخ ورماتې وي
کلي نه روان وشا ته یې نه کتل
ده ویل چې دا به پښتانه نه وي
هاچې پښتانه وو څوک یې نه رټل

پوندې یې سپینږیرو ورخیرلې وې
دی په دې امید دلته راغلی و
لاره کې یې لوږې تېرې کړې وې
دی یو لوی پښتون وا وښاغلی و

۱۹۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مور د مړینې د خبر په اورېدو:

د مور یاد

د ګلو به محشر و خو که وریځې لږ سخي وای
که ستا د ښکلي پېغله وای زما به هم مستي وای

د تا د لاس سا به وای چې بې تبې مې خوړلای
د تا د مینې اور وای موړې زه ورکې ستي وای

ماښام مې د کټوې نه د شودو سوکې څښلای
سهار مې د مېچې په ترشکن کوچ سبناري وای

دردو نه کړاوو نه مې کړې ورځې کاللای
خو شپه ستا په زنګون مې سر کېښوی د لاسایي وای

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پوهه نه قلم وای ، نه مکتب نه لیک او لوست وای
تالاس په سر راښکلی ، ما خپل زړه درته سکښتلای
سره دژمي شپه وای ، د نغري خوړلن ته ناست وای
په ورو ورو په مزو دې افسانې راته کولای
په ونو په اغزو مې مخ او پښې زخمي زخمي وای
د تا په جادوګرو کوټو تولې رغېدلای
دیوان وای ، ښاپېرۍ وای ، او ملوک وای او بدرۍ وای
د تا د ښکلې غږ نه داسرار و زون راتللای

یه مورې زړې مورې ! ماخو نه لیدی مورې
ته لاړې درنه پاتې شو بېکس ستا نازولی
یه مورې دنیا او روه زه او ته پرې خبر نه وو
اوس ګورځم هسکیرلی ، کړېدلی او ترېټلی

یه مورې په زړه پورې ، یه درنې لېښتنې مورې!
د تا دځنازې کټ نورو یوړو هدیرې ته
خبر شوم چې بمونو موکودل کړه درې وړې
او تا پناه ورورې وه د بل کلي دېرې ته
خبر شوم چې زما فوتو دې هرچا ته ښودله
زوی ګې مې راروان دی خلکه دې بلې پېرې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي خلکو ویلي چې بوډۍ لېونۍ شوې
زما ته نو رتم وایي، سپین سبا تورې تیارې ته

چې سا دې ورکوله زما نوم دې یادولو
تا وې چې آخري دیدن د زوی شو را نه پاتې
ادې خو مجبوري وه، بې دردي وه بېواکي وه
دې سره ښامار په ډېرو کړو ښایسته مېني میراتې
زه لاړم چې د سره ښامار علاج چېرته پیدا کړم
زه لاړم چې په توله دنیا وکړم ننواتې
دنیا ته کوېوان وشلوم، بېلګې ورته ښکاره کړم
دا داړې د ښامار دي نه شکرې نه نباتې
که زه یې درنه کوټ کړم او زما سره یو نه شوې
قسم په ذوالجلال دی که به یو شی ورنه پاتې
یه خلکه سره ښامار ته خرکې افغان پیدا دی
تاریخ کې دي راغلي چې به روس خوري دلته ماتې

ادې! یو نیم ملیون مې په وطن کې شهیدان دي
په هر کاله کې ویر دی او په هر کلي کې ساندې
ملیون شینې شلې نه دي چې په کوټو دې شمېرلې
یو نیم ملیون لس لکه دي پنځه لکه پرې باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو نیم ملیون غاټول که د بکوا په دښته شنه شي
دا ډاګ به سور چکن شي زرغونه رڼا به کاندي

ماوې د تا په قبر به ډیوې روښـــانومه
ماوې چې دا ببر سر به په شناختې درته ږدمه
ماوې چې ستا کپن به په تودو اوښکو پرېولمه
ماوې چې د جمعې شپې ستا مزار کې تېرومه
ماوې ستا د جامو سره د زړه خواله کومه
چې تا قدم پرې ایښی وې هغه ځای ښکلومه
خو قسمت بله راوکړه !
په یو سر د دنیا کې ته د خاورو میلمنه شوې
او زه د دنیا بل سر کې دعا درته کومه

۱۹۸۲ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمهاجرخوب

خوب وينم عالمه که يې ځوک راکې مانه
پروت يم سر مې ايښی دخپل يار په زنګانه

سر په بالښت ايښی تش کالبوت په واښکتو کې و
روح مې په مزو مزو روان په خپل وطن کې و
واورې دسپين غره وې چې په تنده مې سرولې
خاورې دوطن وې چې په سر مې بادولې
مړې اوښکې روانې وې په مخ دانه دانه
خوب وينم عالمه که يې ځوک راکې مانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نه د شمالي ته شوم انګور ميزان وهلي
تاک شينکي زېړ چکې شوتالان پرخو پرېوللي
کوز تګا و ته لاړم داغوزو لوېي ونې
پاس وختم غره ته د خېړيو پانې سپيني
خلک وو، بازار و، شور ماشور وو، تله راتله وو
ميږي وې، شپانه وو، هياهوې و، سړاوښنه وو
نه د ويړوه نښه ، نه د غم وه نښا نه
خوب و يم عالمه که يې څوک راکې ما نه

بيا مې شو ګذر لکه ګوربت په لوی سالنګ
ويرې مې وزرې وې په څوکه په ګرنګ
واورې سپينې سپينې ځليدې لکه سپين زر
کوز رښې او به وې ، پرېوتلی لر و بر
زرکو او بلبلو په ترو کې سندرې کړې
مستې زړې هوا يې اند ېښنې له زړه لرې کړې
مورکې ځليدلې لکه زلفې په شا نه
خوب و يم عالمه که يې څوک راکې ما نه

خوب و يم : باغچه وی تو له ښنه په ښنا رونو
مينځ کې يې صفه وی ، تو له پټه په ګرو نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواکې يې وياله کې درنوا وبو ښتوپو نه وی
زه يمه ياران وی، چمنونه، مجلسونه وی
بره خوا پښتوکې شولې څڼې باد ته اچوی
خېل وی دچنچنو، ښيښې الوزی اتڼ کوی
ځمکه او اسمان په ګډه وايي تـــــرانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکې مـــانه

خوب مې په وطن کې دی، خوړدن مې په وطن کې دی
خوب کې چې هم مرمه، ځنکدن مې په وطن کې دی
قبر په وطن کې، جنازه مې په وطن کې ده
تن مې په وطن کې دی، کپن مې په وطن دی
ما ته تابوت مه جوړوئ، ما ته ګلان مه راوړئ
روح مې په وطن کې دی او تن مې په وطن کې دی
ګوندې يو شپونکی وطن قبول کړي نـــذرانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکې مـــانه

۱۹۸۵
واشنګټن

(c) ketabton.com: The Digital Library

زانه

ستا اوږده اوږده وزرونه، هندوکش له څوکو جګ دی
لنډ وي اوږده منزلونه ، چېرته چې کله رسېږي

ستا اوږده مشوکه ډوبه ، نن آموکې بیا سبا ته
د سپین غره د سر ډنډ وکې مسته مخچولېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

الوتوکې رانګې زانګې څه ګیندې وهې اسمان ته
چې سیلۍ څومره سختیږي ته په شوق ورته نڅیږې

د نیلي اسمانو پېغلې، ولې دومره جګه ګرځې
راته ښکارې پښتنه یې له زلمیانو نه شرمیږې

تور اورځ د پسرلي کې چې باران نم نم وریږي
ته زموږ د کلا شا ته، توره شپه کې راکوزیږې

زه یې اورم چې ته بولې، ها خوږې خوږې بدلې
زه یې ګورم چې ته خاندې او بیا ورانه ورا نه کیږې

چې ته بیا وزرونه ډډ کړې کاشکې ما درسره بوځې
بې وزره درته ګوریږي زانه کې! ته نه پوهیږې

کاشکې ما وزر لرلای چې سهار درسره لاړ وای
څه ښه خوند کاچې آموته، هندوکش نه ورښوییږې

څه د تالندې متروکې، د آسمان مخ ورشین کړې
چې د اوښکې دانه کې شوې او کړار کړار بهیږې

کابل ۱۹۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل ځان سره راز او نیاز

شپه چې پخه شي ګاونډي ویده شي
چې د موټرو آواز ودرېږي
زه د خپل کټ ته مخ ګونډې ووهم
اوښکې مې مړې مړې په بارخو ښویېږي
شونډې مې ښوري خو اواز نه لري
او دا شکرونه مې له زړه نه وځي
چې یه زما روحه له تا شکریه
چې لا تر اوسه غاړه هسکه ساتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دامید په باغ خزان کړ شي
چې په شنو پاڼو زېړې ولګېږي
چې د مالیار مخ په ګردو پټ شي
چې د بورا وزرې وسکنېږي
زه لکه سروه غاړه جګه ساتم
د حوادثو د کوتکو لاندې
مې سرمات شوی خو کوږ شوی نه دی
داوږ دو شپو په شومه دم کې وایم:
چې په زما روح له تا شکریه
چې لا تراوسه غاړه هسکه ساتې

۱۹۶۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ARIC
B
3.532
SHP
982

DEW DROP ON A SAGEBRUSH

(Parkha Pa Tarkha)

Poems

by

Saduddin Shpoon

Writers Union of Free Afghanistan

Series No. 52

1990

IRC Printing Press

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library